

Sjónvarp og val

Oddagrein

FYRST í hesum ári henda tvær týðandi broytingar í fjølmiðlaheiminum. Sjónvarp Føroya hevur fingið nýggjan stjóra, og heimskenda bretska sjónvarpstøðin BBC fremur broytingar. Í báðum førum fara hesar broytingar at merkjast, meira ella minni.

HVAT føroyska sjónvarpinum viðvíkur, so vita vit ikki enn, hvørjar broytingarnar verða. Men vit ivast onga løtu í, at evnini og arbeiðshugurin hjá nýggja og unga stjóranum fara at seta sín dám á innihaldið í komandi tíðum. Nú er tað sjálvandi avmarkað, hvussu nógv tú kanst krevja av eini sjónvarpsleiðslu, sum hevur avmarkaðar midlar at ráða yvir. Tú kanst ikki fáa alt, men nettup tí ræður um hjá leiðsluni at prioritera te. at velja rætt.

TAD er einki dulmál, at núverandi og fráfarni stjórin báðir hava lagt stóra orku í at menna heimatíðindini og tann meira samfelagsliga partin av sjónvarpinum. Eftir okkara tykki er henda siðan sera týðningarmikil, men spurningurin er so, hvørjar avleiðingar tað hevur havt á annað tilfar, eitt nú mentan, børn, ungdom ol. Nýggi stjórin hevur sagt, at hann fer at geva børnunum og teimum ungu betri ráðsúr í sjónvarpinum. Har ger hann beint. Eftir okkara tykki kann røkkast langt við verandi játtan, men politikararnir mugu ikki gloyma, hvønn týðning føroyskt sjónvarp hevur, og tí mugu teir eisini gera alt fyri at geva hesum miðli tær best hugsandi umstøðurnar. Tað er eingin lojikkur at bara at krevja meira av SvF uttan samtiðis at útvega stovninum pengar at arbeiða við. Her er sostatt talan um eitt samspæl millum ynski, játtan og prioritering. Vónandi fer nýggi stjórin at megna ta uppgávuna, tí føroyski hyggjarin kann hvørki vera tíðindasendingarnar (og borandi samfelagssendingar) ella mentanina, børnin og ungdomin fyruttan.

EINS umráðandi tað er at hava eitt gott føroyskt sjónvarp, hevur tað nógv at siga, hvat vit siggja úr "Stóru verð". Eisini her er tað spurningur um at hava ráð og at velja. Tí ræður her eins væl og hjá sjónvarpsstjóranum um at velja tað rætta. Vit hugsa her um Rás Tórshavn, sum hevur verið borgarunum í Suðurstreymin sera hent. Nú BBC verður lagt um skulu vit aftur til at velja. Vit teljast millum teirra, ið vilja varðveita tíðindarásina hjá BBC, sum nú verður útbygd. Vit halda eisini undirhaldsrás tess vera framúr. Men her skal so veljast. Í blaðnum í dag er áhugavert sjónarmið um hetta val. Valið er báðar BBC-rásirnar, og at móguleiki harvið verður útvegaður fyri at fáa eina rás aftrat. Samd. Alternativði er, at hvør einstakur má útvega sær parabol. Latíð okkum heldur útbyggja Rás Tórshavn. Hon var og er eitt gott tiltak. Gott í tykkum.

Sosialurin

sjónarmið

Um kanningar

Rættiliga nógv orðaskifti hevur seinastu tíðina verið um kanningar, og serliga kanning av partabrevumbyningum, og sum okkum líkt, sær út til at vit eisini missa henda rættliga væl defineraða spurning, hvussu málið best kann verða upplýst, á gólvíð. Tað lagna í hesum er eisini, at málið er eitt lögtingsmál, og hevur ein fatan av, at tað verður viðgjørt uttanum landsstýrið, hóast tað bert er landsstýrið, sum kann venda sær til donsku stjórnina.

Málsviðgerðin átti at verið, at landsstýrið eftir áheitan frá lögtinginum saman við donsku stjórnini gjørdi uppskot til kommissorium fyri eina slíka kanning, sum siðani varð lögð fyri lögtingið og fólkatíngið til góðkenningar.

Gott er annars at komið er eftir, at heimild ikki er hjá Føroya Lögtingi at gera eina sjálvstøðuga dómarráðgeving.

Í Sosialinum mikudagin var so aftur ein nýggi kanning umrødd – nú ein 18 nevndarkanning, og temaið skuldi vera ikki minni enn øll 80-ina, og í útvarpinum hósmorgunin nevndi ein fyrrverandi lögmaður, at ein eisini átti at kanna 60-ina, 70-ina, og hvat bankarnir høvdu gjørt í hesum tíðarskeiði. Ikki hessini fyri kanning. Hetta verður ein heilur idnaður, og vil ivaleyst minka munandi um arbeiðsloysið næstu árin. Eg skjóti upp at settar verja sum

eykajáttan á fíggarlógini fyri 1995, 1996, 1997 o.s.fr. kr. 100 mið. árliga til hetta endamál, og samstundis seta lýsingar í øll norðurlandsk bløð um hjálparráðgevarar v.m. Mær er sagt, at øll Gørrapportin kostaði kr. 1 mið., so kanska kr. 100 mið. er nakað lítið, men landið skal spara, so vit verða ivaleyst noydd at hjálpast við hesum kr. 100 mið.

Álvaratos! Vit eru í eini vánaligari støðu, eingin ivi um tað, og øll vilja vit geva einum ella øðrum skyldina fyri tað. Politíð hevur gjørt 2-300 húsarannsóknir í seinastuni, skulsett 56 fólk, hava í 5 ár koyrt eina og einahálva rættarsak, meðan 10 eru eftir, um ákæta verður reist, og er tað bert helmingurin av skipapakknum avgreiddur.

Óg so ætla lögtingið at seta eina 18 nevnd at kanna 1980-ina, 1970-ina, 1960-ina, og hvat bankarnir hava gjørt.

Meta okkara politikarar, at teir eru kvalifiseradur at meta um hesi viðurskifti, sum teir fyri ein stóran part sjálvir hava verið ein partur av og liva við og av, ella hava vit veljarar longu gloymt hvat vit sjálvi gjørdur?

Varð Gamla Rætt ikki gjørd fyri at tekkjast veljarunum?

Vórðu flakavirki á hvørjum tanga ikki bygd fyri at tekkjast veljarunum?

Vórðu »Smýril« og »Teistin« v.fl. ikki keypt-

ir fyri at tekkjast veljarunum?

Vórðu havnalógini, vegirnir, tunnarnir, stuðulin annars til fiskivinnuna, ikki gjørd fyri at tekkjast veljarunum?

Vórðu ikki øll kredittfelagslån veitt til handilsbygningar, virkisbygningar, skrivstovur v.m., góðkend av landsstýrinum, og var hetta ikki eisini fyri at tekkjast veljarunum?

Óg hava vit ikki øll á ein ella annan hátt tosað við onkran politikara og biðið hann gjørt tað og tað og tað og tað?

Varð hetta ikki gjørt í heilaga navninum av framburði?

Tey, sum mutaðu ímóti, vóru antin hópissleysa svartskygd, afturhaldandi ella bít.

Óg nú skulu viðurskiftini kannast!

Álvaratos, haldið uppat við sovrøðnum tvætti. Lat okkum taka í egnan barn.

Lívið skal livast viðari, og ein 18 kanning av øllum tí, sum farið er fram, kunnu politikararnir bara brúka at hunddálka hvønnannan við. Gevur ongan framburð, kostar nógvur pengar, og vit kunnu ikki brúka kanningina til nakað sum helst, og tey fólk, sum í dag ikki skilja hvør orsøkin til kreppuna í landinum er, tey vita tað heldur ikki aftur á eina umfatandi kostnaðarmikla og nyttuleysa kanning.

Bakklókskapur er mest eksakti vitenskapur, verður sagt, men einki verður

bygt upp av gomlum syndum, og skuldi nakar ivast, so fari eg at biðja hann ella hana koyra ein biltúr, men bara hyggja í bakspeglið, og siðani vita hvussu langur biltúrurin verður.

Tí politikarar, sum eru valdir, takið tykkum saman og byggið landið upp í staðin fyri at bróta meira niður.

Jógvan Páll Lassen

lesarabrev

Takið heldur báðar BBC-ræsurar

– og latið TV3 liggja fyribils, um ráðini ikki eru til annað

Fyri nøkrum árum síðani tók býráðið í Havn stig til at tynna út í parabolunum í bynum. Býráðið gjørdi av sjálv at seta upp eina stóra parabol og siðan at senda eitt úrval av útlandskum sjónvarpsstøðum til íbúgvarnar í Havn.

Hetta var ein góð avgerð, og úrvalið hevur verið so fjølbroytt, at flestu hava fingið hugin fyltan.

Men einki stendur í stað, og nú henda broytingar hjá BBC, sum fáa avleiðingar fyri sjónvarpshyggjararnar í Havnar kommunu. Sum tey flestu helst vita, so verður tann BBC-rásin,

sum vit siggja, til tvær ræsur, onnur við tíðindum og samfelagsligum innihaldi vjirhvørv, og hin við undirhaldi. Og tær verða hvør á sínum fylgisveini. Samstundis er eitt ynski kyknað upp aftur hjá summum, at fáa donsku TV3-rásina í staðin fyri ta norsku, sum nú sæst í Havn.

Vit eru nógv, sum hava vant okkum við, at til ber at fáa framúr góðar tíðindasendingar frá BBC so at siga hvønn tíma mesta partin av samdøgurinum, og nú er ætlanin hjá teimum at gera hesar sendingar uppaftr betri. Vit vita flest øll,

at tíðindaflutningur ongantíð er partleysur, men skulu vit hava útlandskar tíðindasendingar inn í stovuna á annan hátt enn gjøgnum Sjónvarp Føroya, so kunnu vit illa leggja okkum í tryggari hendur enn tær hjá tíðindaflóttunum hjá BBC, og ilt er at finna nakað, sum kann metast upp ímóti tí undirhaldi, sum tey gera har.

Tí eiga vit at taka báðar BBC-ræsurar, og gjalda tað tað kostar at hava hinar triggjar aftrat, sum nú eru at siggja um Havnarleiðirnar. Ber tað ikki til fíggarliga í løtuni, latið so heldur TV3 liggja, til ráðini

verða betri. Danska útgávan av tí staðini er einki matari enn tann norska, so eingin veruligur sakur er í henni, sjálvt um onkur sigur seg tráa eftir henni. Og at taka hana, bara tí hon er donsk, er ógrundað, tí donskum sjónvarpi siggja vit rættiliga fitt av framanundan. Tað er kunneiki, vitan og hjartalag, sum menta tjóðina, ikki dusandi lættisoppaundirhald ella sjónvarpsharðskapur, sum flest øll sjónvøp flóta yvir av.

Pauli Nielsen